

משטרת ישראל
אגף המבצעים

חלקים מנוהל זה הותרו לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר נוהל קודם: 90.227.752			נהלי אג"מ
מספר: 220.013.06	תת-פרק: בעלי חיים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: נוהל הפעלה מבצעית של יחידות הפרשים			תאריך פרסום: 02/08/2020
			תאריך תחילה: 22/12/2019
			תאריך ביטול: [תאריך סיום תוקף]
			נוסח: 1

1. תקציר:

א. מהות הנוהל –

נוהל זה עוסק בהפעלה מבצעית של פרשי משטרת ישראל על פי כללי רכיבה מקצועיים המשמשים אבן יסוד ובסיס לעבודת שיטור נכונה, יעילה ובטוחה. חריגה מהכללים עלולה להפחית מיעילות הפרש ולהגבילו במילוי תפקידו כשוטר רכוב על סוס

ב. המצבים המבצעיים –

בעבודת הפרשים והסוסים באים לידי ביטוי יתרונותיו היחסיים של השוטר הרכוב על סוס במגוון משימות: בשמירה על הסדר הציבורי, בגילוי עבירות ומניעתם, מניעת פח"ע, חיפוש אחר נעדרים, לחימה בפשיעה באזורים עירוניים כפריים וכו'.

ג. יתרונות ומגבלות-

גודלו ונוכחותו של הסוס משפיע על הסביבה ובלא מעט מצבים עצם הנוכחות מונעת הסלמת אירועים יחד עם זאת יש להתחשב במגבלות הסוס הנובעות מהיותו בעל חיים המושפע לעיתים מתנאי שטח, סביבה, בריאות, מנוחה ומזון.

ד. רעיון מרכזי –

להנחות עקרונות הפעלה וכללי רכיבה תוך מתן דגש לכללי בטיחות ומקצועיות.

ה. אחריות מקצועית לנוהל –

מטא"ר/אג"מ/מחלקת שיטור מיוחד/מדור מפעילי בע"ח/ק' הפרשים הארצי.

2. מטרת הנוהל :

א. להנחות כללי הפעלה וסוגי משימות ע"פ עקרונות מבצעיים ומקצועיים.

3. הגדרות

- א. צמד – שני פרשים.
ב. צוות – שלושה פרשים ומעלה.
ג. מפקד יחידת פרשים/סגן- בוגר קורס פרשים מתקדם שלב 28.
ד. מפקד צוות פרשים- בוגר קורס פרשים מתקדם שלב 28.
ה. התקהלות אסורה – כהגדרתה בסעיף 151 לחוק העונשין תשל"ז 1977.
ו. התפרעות – כהגדרתה בסעיף 152 לחוק העונשין תשל"ז – 1977.
ז. הוראת התפזרות – הוראה אשר ניתנה על ידי ממונה על המחוז או קצין מחוז או שופט שלום או שוטר – כמותווה בסעיף 153 לחוק העונשין.
ח. פיזור מתפרעים – כמוגדר בסעיף 154 לחוק העונשין.
ט. מפקד מוסמך – כפי שמוגדר בנוהל חטיבת מבצעים 90.221.012.
י. מדרג הפעלה- השימוש בפרשים יעשה ע"פ טבלת המדרגים המופיעה בנוהל מ"י מס' - 90.221.012 הטיפול המשטרתי בהפס"ד.
יא. הפעלה מבצעית להשלטת הסדר הציבורי- בהתאם לנוהל מ"י מס' 90.221.057.

4. השיטה

- א. יחידות הפרשים בהיותם סיירים רכובים, יפעלו ע"פ תורת הפעלה, נוהלי מדור מדור מפעילי בע"ח, חטיבת המבצעים ומח' סיור למעט אותן החריגות הנובעות מייחודם.
ב. ויסות פרשים בין המחוזות באחריות חטיבת מבצעים.
ג. הכנות ליציאה לפעילות :
(1) לפני יציאה לפעילות רכובה יש לבצע הכנות שונות בהתאם לנוהלים הנוגעים ועל כך יקצו לפרש לצורך זה 30 דקות.
(2) במסגרת ההכנות יערך מסדר יציאה ע"י מפקד יחידת הפרשים הנוגעת נושאים שיבדקו :
א) הופעת פרשים ונקיון סוסים.

(ב) אמצעי ניווד.

(ג) ציוד שברשות הפרשים :

(1) נשק.

(2) ציוד הרכיבה.

(3) ציוד מבצעי ואמצעי מיגון.

(ד) תדרוך :

(1) הגדרת המשימה.

(2) הוראות קשר ליחידה בה מופעלים הפרשים.

(3) הוראות אחרות רלוונטיות לביצוע המטלה.

(4) הוראות בטיחות.

ד. הגעה לפעילות והחזרה ממנה :

(1) הפרשים יצאו לפעילות ברכב ונגררות העומדים לרשות היחידה.

(2) הפרשים יגיעו ליעד הפעילות ויתודרכו ע"י קצין היחידה שבתחומה הם אמורים לפעול.

(3) היחידה הטריטוריאלית המפעילה תקצה לפרשים במידת הצורך דו"חות רלוונטיים.

(4) זמן הגעה למקום הפעילות וחזרה ממנה יובאו בחשבון בעת תכנון המשימה.

(5) לאחר החזרה לאורווה יקצו לכל פרש 30 דקות לטיפול וניקוי הסוס וציודו, 15 דקות לדיווח וסיקור ו – 15 דקות לטיפול וניקיון הרכב והנגררת.

ה. עקרנות הפעלה :

(1) הפעלה שיגרתית של סוס לא תעלה על 6 שעות רצופות.

(2) במבצעים בלתי שיגרתיים, כאשר הסוס מועסק מעל 6 שעות, תינתן לו מנוחה של 30 דקות כל שעתיים. בכל מקרה אין להעסיק סוס מעל 10 שעות מצטברות ביממה.

3) בשעת המנוחה ישחרר הרוכב את חגורת הבטן של האוכף, יגמיע ויאכיל את הסוס בהתאם לנוהלים הנוגעים.

4) רמ"ד מב"ח, הרופא הוטרינר, קצין פרשים ארצי או מפקד יחידת הפרשים הנוגעת רשאים להגביל שימוש בסוס לתקופות שונות בהתאם למצב בריאותו או עקב סיבות אחרות.

5) בימים חמים במיוחד יש להמנע מפעילות למעט במקרים חריגים וע"פ שיקול דעת מפקד היחידה ובתנאי שהפרשים ימגנו את עצמם בפני השמש ויידאגו להגמיע את הסוסים מידי שעתיים.

ו. מגבלות:

1) הרכיבה המבצעית מתבצעת ע"פ נוהל חטיבת מבצעים, מחלקת שיטור מיוחד ומדור מדור מפעילי בע"ח "כללים מקצועיים ברכיבה מבצעית" מס' 90.227.753.

2) הפעלת פרשים תתאים לתנאי הסביבה ומשטחי הפעלה.

ז. יעוד:

1) סיור בשטחים עירוניים:

א) משימות:

(1) נוכחות ובולטות משטרתית.

(2) לחימה בפשיעה ומניעת עבירות.

(3) בדיקת חשודים.

(4) מתן שירותי משטרה לאזרחים וטיפול באירועים

במהלך הסיור.

ב) פרשים עובדים בצמדים או בחוליות, אין להפעיל פרשים בודדים.

ג) הצמד או החוליה יפעלו עצמאית או כסיוע למסגרות אחרות.

2) סיור באזורים רגישים ובעוטף:

א) משימות:

(1) נוכחות ובולטות.

(2) צמצום ומניעת גניבות ופגיעות ברכוש.

(3) בדיקת חשודים.

(ב) עקרונות הפעלה:

- (1) הפרשים יופעלו במסגרת תורת הפעלת פרשים ונוהלי מדור מב"ח פרק ב – פרשים וסוסים ותורת הפעלת פרשים.
- (2) פרשים יופעלו תמיד במסגרת כוחות נוספים, היכולים בשעת הצורך לסייע להם תוך זמן סביר.

(ג) באחריות המפקד המשימתי לבצע הכנות מקדימות להפעלת פרשים לפי הפרוט הבא:

- (1) ביצוע סיור מקדים בגזרת הפעילות .
- (2) קביעת נקודות ציון בגזרת הפעילות לצורך הזדהות וחבירה במקרה הצורך.
- (3) קביעת גבולות גזרה לפעילות הפרשים.
- (4) סייגים:
- (א) גזרת הפעילות צריכה להתאים ליכולת התנועה של הסוסים.
- (ב) בשעות הלילה אין לרכב במקצב דהירה.

(3) שמירה על הסדר הציבורי במופעים ציבוריים:

(א) משימות:

- (1) סיורי בט"ש.
- (2) פיזור קהל ממקומות שבהם אסור להם להימצא.
- (3) מניעת כניסת "מתגנבים" למגרש בדרך לא מקובלת.
- (4) פיזור קהל מתפרע.

(5) מתן שירותי משטרה לאזרחים וטיפול באירועים
מזדמנים ונילווים.

- (ב) דרישה למספר פרשים בשמירה על אירועי סדר ציבוריים תתבצע בהתאם לאופי האירוע, הערכה מודיעינית של הגורם הטריטוריאלי, היקפו וצפי להתפתחויות.
- (ג) למשחקי כדורגל יוקצו הפרשים כתוספת להקצאת שוטרים רגליים בהתאם לנוהל סיור 02.222.136. ההקצאה תהיה בהתאם לרגישות המשחק ומספר השוטרים המועסקים בו.
- (ד) כאשר צפוי אירוע חריג כתוצאה של משחק יש לעדכן מפקד יחידת הפרשים הנוגעת.

(4) פיזור התקהלויות אסורות והתפרעויות:

- (א) ההיבט החוקי – סעיף 79 לפקודת המשטרה (נוסח חדש) תשל"א 1971.
- (ב) ההיבט החוקי – חוק העונשין תשל"ז 1997 ולאחר שההפגנה הוכרזה כבלתי חוקית ע"י מפקד מוסמך.
- (ג) בפיזור התקהלויות אסורות והתפרעויות יפעלו 4 פרשים ומעלה ובכפוף לנוהל חטיבת מבצעים שמספרו 90.221.012.
- (ד) הפעלת כוח פרשים המונה עד 6 פרשים באירועי סד"צ/הפס"ד, מותר רק בפיקוד מפק"צ פרשים שעבר הכשרה והוסמך.
- (ה) הפעלת כוח של 6 פרשים ומעלה באירועי סד"צ/הפס"ד, מותר רק בפיקוד קצין / סגן !!
- (ו) משימות:

(1) שמירה על הסדר הציבורי.

(2) מניעת התקדמות המפגינים למקומות אסורים.

(3) פיזור מתפרעים או מתקהלים.

(ז) הוראות בטיחות:

(1) פרשים וסוסים לא יופעלו באירועי הפס"ד ללא אמצעי מיגון מלא.

(2) אין לאפשר לשוטרים לבוא במגע עם סוסים בשטח הכינוס.

(3) פרשים ואמצעי פיזור כגון: מכת"ז, גז מדמיע, רימוני הלם לא יופעלו במקביל.

(4) הוראת פיזור ע"י פרשים תעשה לאחר שהשוטרים הרגליים פינו את השטח

ואינם חוצצים בין הפרשים למפירי הסדר.

(5) בעת פיזור המון, כח רגלי יימצא פרוס בשורה מאחורי הפרשים במרחק של

כ- 6 מטר כשהוא פרוס בשורה (שרשרת) למניעת זליגת מפגינים.

(6) שוטרים רגליים לא יהיו בין הפרשים או בצדיהם.

(7) אין להפעיל פרש בודד או לשלוח אותו כבודד לגזרה אחרת.

(8) באזורים עוינים הפרשים ירכבו במקביל ולא פחות מצמד.

(9) אביזרי מיגון:

(א) פרשים – ערכת מיגון שאושרה ע"י מ"י/רמ"ד מב"ח

או קצין פרשים ארצי.

(ב) סוסים – מגן פנים מגני רגלים ומגן גוף.

ו) ביצוע הפיזור:

(1) מפקד טריטוריאלי המפעיל פרשים יהיה בקיא בהפעלת פרשים יתרונם ומגבלותיהם.

(2) הפיזור יבוצע לאחר הכרזה על הפגנה בלתי חוקית ע"י מפקד מוסמך.

(3) הפיזור יכול להיות בתנועה איטית או מהירה בהתאם לנסיבות.

(4) הפרשים יערכו בשורה (שרשרת) אחריהם בטווח של 6 מטר כוחות רגליים התומכים בפרשים ומבצעים מעצרים, כל זה למנוע התארגנות מחודשת של המתפרעים.

(5) במקרה של שימוש באלה ע"י פרשים תכוון האלה לכתפיים ולזרועות (לא לראש), תוך שימוש בכח מינימלי למניעת חבלות ככל האפשר.

(6) הפרשים יפעלו תוך גיבוי הדדי.

(7) מגע בין גוף הסוס למפגינים יתקיים באישור מ' כוח הפרשים ובהתאם לתרגולות והנחיות הבטיחות.

(8) באירועים גדולים שבהם מופעלים פרשים במס' גזרות יקבעו מפקדי הפרשים לאותה גזרה.

(9) במקרה תקיפת פרש/סוס הפרשים בצוות יפעלו להסרת האיום בהתאם לתרגולות.

(10) הפעלת כוח פרשים המונה עד 6 פרשים באירועי סד"צ/הפס"ד, מותר רק בפיקוד מפק"צ פרשים שעבר הכשרה והוסמך.

(11) הפעלת כוח של 6 פרשים ומעלה באירועי סד"צ/הפס"ד, מותר רק בפיקוד קצין / סגן !!

5) סיור בשטחים חקלאיים ויערות:

(א) משימות:

- (1) להדגיש נוכחות משטרתית באזור הסיור.
 - (2) בדיקת חשודים.
 - (3) סיוע באיתור גניבות חקלאיות ומניעתן.
 - (4) מתן שירותי משטרה לאזרחים וטיפול באירועים במהלך הסיור.
- (ב) סיורים אלו יכולים להתבצע ע"י צמד או חוליה ובשטחים גדולים באמצעות מספר צמדים או חוליות הפועלים במקביל.
- (ג) אתרי הפעילות יהיו כאלו שהתנועה בהם ברכב או ברגל היא קשה.
- (ד) בעת תכנון הפעילות יש לקחת בחשבון צפיפות הצמחייה, תוואי שטח, שטחים שולטים לשם תצפית על הסביבה וכו'.
- (ה) לפני הסיור יקבלו הפרשים תדרוך ממפקד הגזרה הנוגעת.

6) סיורים בחופי רחצה:

(א) משימות:

- (1) להדגיש נוכחות משטרתית בחופים.
 - (2) גילוי מבצעי עבירות הודות לשליטה על שטח רחב.
 - (3) לכידת מבצעי עבירות.
 - (4) מתן שירותי משטרה לאזרחים במהלך הסיור.
- (ב) סייגים:
- (1) פרשים לא יופעלו בחופי רחצה מלאים במתרחצים מחשש לפגיעה בהם.
 - (2) פרשים נעים אך ורק בצמדים.

7) סיורים לשם איתור נעדרים:

- א) סיורים נועדו לסייע בסריקות המתבצעות בשטחים גדולים לשם גילוי ואיתור נעדרים וחפצים.
- ב) התועלת בהפעלת פרשים באירועים כאלו היא יכולתם להגיע לשטחים בלתי עבירים לרכב או קשים למעבר אדם, בהיותם רוכבים על סוס תנועתם קלה ומהירה.

8) השתתפות באירועים ומפגנים רישמיים:

- א) באירועים ובטקסים שונים בהם יש צורך לחלוק כבוד לאישיות רמת מעלה, נהוג לשתף פרשים, בטקסים מפגנים ובתהלכות נהוג להפעיל מספר רב של פרשים.

9) ביצוע מעצר ועיכוב:

- א) פרש שעיכב או עצר חשוד יודיע על כך ליחידה המקומית, עם קבלת ההודעה תשלח היחידה ניידת שתקבל את החשוד מידי הפרש.
- ב) באחריות הפרש מילוי הדו"חות בטרם מסירת העצור.

5. מנהלה

- א. באחריות היחידה בה מופעלים הפרשים לנפק עבורם כלכלה למקום מנוחתם או לכל מקום אחר שנקבע לשם כך.
- ב. באחריות מפקד יחידת הפרשים הנוגעת להמצאות מספוא ומים עבור הסוסים במקום פעולתם.
- ג. כל פרש יהיה מצויד בתיק ציוד ובו פרטים אלו:
- 1) קסדה לפיזור הפגנות.
 - 2) מסכת גז ומסנן תקין.
 - 3) קרסוליות זוהרות זוג.
 - 4) אפוד זוהר לפרש.
 - 5) קרסוליות מגן לרגלים של הסוס.
 - 6) ציוד מיגון לסוס.

7) ציוד מיגון לפרש.

8) כל ציוד אחר בהתאם לאופי המשימה ומזג האוויר, כפי שנקבע ע"י מפקד יחידת הפרשים.

ד. ערכת ציוד זו תמצא ברכב אצל כל פרש בכל עת כאשר הוא יוצא לפעילות.

6. שליטה:

- א. כל יציאה לפעילות תירשם במערכת שירת הסירנה וביומן הפעלה ביחידת הפרשים הנוגעת טופס – 1006. הרישום יכלול את פרטי הפרש, שם סוסו, יעד הפעילות, מס' הרכב או הנגרת וכל פרט אחר באותו עניין.
- ב. בכל ראשון לחודש יעביר מפקד היחידה הנוגעת למפקדיו ולמזכירות מדור מדור מפעילי בע"ח ריכוז פעילות היחידה + דו"ח כלכלת סוסים והעתק ממנו יגנו ביחידה.
- ג. אחת לחודש יעשה מפקד היחידה ביקורות פתע באתרי הפעילות של הפרשים ויתעד זאת במערכות השו"ב.
- ד. מפקד יחידת הפרשים הארצי יערוך ביקורת מתוכננת ופתע באתרי הפעילות ויעביר דיווח לרמ"ד מדור מפעילי בע"ח בהתאם.